

Український ВІСНИК

E-mail:
ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Т. Шевченко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXI. № 5-6 (березень) 2014

Прочитайте:

- ❖ Україна потребує підтримки міжнародного співтовариства
- ❖ Українська громада Бухареста відсвяткувала 200 років з дня народження великого Кобзаря
- ❖ Мотив могили у творах Шевченка. «Великий льох»
- ❖ Наближається Свято Пасхи – світле Воскресіння Христове
- ❖ Воскресіння Господа Нашого Ісуса Христа
- ❖ Де проживають задунайські українці (v)
- ❖ Юрію Павлішу – 75
- ❖ Юрію Глебі – 60
- ❖ Спокуса «жовтого диявола»

*Мені тринадцятий минало.
Я пас ягнята за селом.
Чи то так сонечко сіяло,
Чи так мені чого було?
Мені так любо, любо стало,
Неначе в бога...*

Тарас ШЕВЧЕНКО

Україна потребує підтримки міжнародного співтовариства

На сьогоднішній день Україна, як ніколи раніше, має необхідність в підтримці міжнародним співтовариством зусиль щодо забезпечення економічної стабілізації та попередження можливих загроз територіальній цілісності та суверенітету держави.

Особливі очікування в цьому зв'язку покладаються на держав-гарантів територіальної цілісності та політичної незалежності України відповідно до Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештського меморандуму), який було підписано 5 грудня 1994 року в Будапешті. Гарантами безпеки країни згідно з цим документом виступили Сполучені Штати Америки, Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії. Держави-гаранти зобов'язалися не посягати на її суверенітет та територіальну цілісність, утримуватися від економічного тиску, спрямованого на підпорядкування України власним інтересам.

Згідно з Будапештським меморандумом Україна добровільно позбулася третього у світі ядерного потенціалу і стала без'ядерною державою. Всі свої зобов'язання Україна виконувала, виконує і буде виконувати, тому ми вправі розраховувати на таке ж ставлення до себе з боку держав-гарантів.

Українська спільнота закликає до негайного початку передбачених Меморандумом консультацій за участю всіх країн-підписантів з метою оприлюднення спільної заяви про міжнародний контроль і гарантії дотримання прав і свобод національних меншин на всій території України для недопущення подальшого зростання ризиків розвитку негативного сценарію по відділенню Криму та початку розколу України.

Відсутність активних дій основних геополітичних гравців, переведення ситуації у сферу «розмов про занепокоєність» призводить до ескалації напруги в Європі, фактично це є потуранням загарбнику та спонукає В. Путіна до продовження захоплення території України. Фактично, відбувається нова «Мюнхенська змова», яка вже в короткостроковій перспективі призведе до тих же наслідків – формування нової імперії, створення «залізної завіси» та втрати ЄС і США свого геополітичного впливу не тільки на Європейському континенті, але й у глобальному вимірі. Україні потрібна нова «Фултонгвеська промова» з реальними діями та підтримкою. Потурання агресору тільки розпалює його апетит, і європейці повинні пам'ятати про це як ніхто інший на планеті.

Необхідно терміново, відлік іде не на дні, а на години, надіслати в Україну в цілому та конкретно до АРК місії ООН, ОБСЄ, НАТО та СНД. Які повинні на місці встановити об'єктивність підстав для введення російських військ в Україну, опитати очевидців з числа мешканців Криму, українських військових тощо. За результатами роботи даних місій необхідно відпрацювати конкретні санкції щодо агресора, відповідно до норм міжнародного права. В. Путіна може зупинити лише сила, в усіх її проявах – економічному, політико-дипломатичному і військовому. При цьому, особливо європейцям слід зважати на той факт, що бойові дії на території України призведуть до екологічної катастрофи глобального масштабу відбудеться хімічне та радіаційне зараження всього Європейського континенту, басейну Чорного та Середземного морів. А зважаючи на риторику російських яструбів – РФ готує до цього. Чи готова до цього Європа?

У даному контексті особливо слід звернути увагу на продовольчу безпеку Європи та планети в цілому – в той час як на глобальному рівні стоїть питання зменшення кількості орних земель та виробництва сільсько-господарської продукції, Росія через власні імперські амбіції, а ЄС та США через толерантність та миролюбність можуть знищити на завжди світові запаси чорноземів.

Крім того, такі дії російського агресора завдадуть непоправного удару по концепції нерозповсюдження ядерної зброї та технологій. Вони вже демонструють, що сучасний світоустрій, система глобальної безпеки і міжнародного права не діє. Повертається старий римський принцип – «Хочеш миру – готуйся до війни». Таким чином, виходить, що тільки створення та нарощування ядерних сил стримування може забезпечити окремі країни від агресії. Дії Росії спонукатимуть до гонки ядерних озброєнь та знищення сучасного глобального порядку.

Посольство України в Румунії

Дорогі румунські друзі,

Дуже дякую вам за отриманий великий пакунок, в якому я знайшов художній альбом Юлії Хелеуческу та два диски класичних творів Джордже Енеску, на одному з яких записане виконання на народних інструментах Думітру Фаркаша. Електронною поштою мені надійшло запрошення до участі в спеціальній передачі, присвяченій Міжнародному Дню Радіо. Замітку з нагоди цього свята надсилаю вам разом, із цим листом.

Хотів би відгукнутись на інформацію, що прозвучала у вашому ефірі та була розміщена на вашому сайті, з приводу появи книги виступів нинішнього голови Союзу Українців Румунії пана Степана Бучути «Словом і ділом». Раніше я мав щасливу нагоду отримати від вас декілька книжок, виданих в Румунії українською мовою. Це твори українських письменників Румунії.

Якщо в розпорядженні редакції є примірники книги Степана Бучути, то, я сподіваюсь, вам буде неважко мені її надіслати. Також, я буду вам вдячний за останні числа українських періодичних видань, що з'являються в Румунії.

Як можна зрозуміти з ваших передач, не лише румунське радіо, румунська громадськість та румунські слухачі занепокоєні подіями в Україні, але й [і ваші слухачі, що живуть в різних куточках нашої планети. Я все ж сподіваюсь, що українська революція переможе, попри постійну загрозу агресії з боку північного сусіда, колишньої метрополії, в якій наша Батьківщина була колонією останні триста років!

Цікаво спостерігати за різними людьми, за їхньою реакцією на події в Україні, за якою можна легко зрозуміти, хто є хто. Я слідкую за подіями на моїй рідній землі за поки що вільним російським інтернетом. Правда, останні події викликають тривогу стосовно свободи слова в Росії. Колишні радянські чиновники, комуністичні кати та кримінальні злочинці, які опинились при владі в наших державах, не можуть так просто і одразу від неї відмовитись, оскільки для таких людей усунення від влади буде означати не лише втрату величезних грошей, добутих саме завдяки їхньому знаходженню при владі, але й страх відповідальності за скоєні злочини.

Українська революція також, висвітлює справжнє обличчя журналістів, які здебільшого починають писати те, що вони насправді думають. Наприклад, людям не подобається Україна, де люди розмовляють мовою великого Тараса Шевченка. І вони починають вигадувати байки про те, якою таки насправді нехорошою людиною був отой Степан Бандера! Або ж пишуть, що яка> мовляв, негарна Румунія, яка нібито готується ввести своє військо в Україну навіть не порадившись з НАТО!. При цьому обходять абсолютною мовчанкою те, що в Кремлі вже готові декілька планів агресії в Україну, і один з тих планів російські яструби планують задіяти одразу після закінчення Олімпіади в Сочі.

Тут при нагоді доводиться констатувати той факт, що, на жаль, люди, які стояли біля витоків Української Служби Бухарестського Радіо, яка виникла рівно двадцять літ тому, своїм ідеалом бачили Всесвітню Службу Радіо Україна, яка безславно закінчила свої дні, під п'ятою диктатури. Тому й назвали ваше радіо відповідно Всесвітньою Службою Радіо Румунії. А не взявши за зразок, наприклад, українську службу Радіо Свобода, яка цього року теж: відзначає свій ювілей, своє шістдесятиріччя.

Сам я слухаю передачі Радіо Свобода від 1970 року. Впродовж десятиріч Радіо Свобода була для мільйонів українців втіленням надії на краще життя, джерелом об'єктивної інформації, що надходить в Україну попри радянську цензуру та попри державні кордони! А щодо деяких діячів української національної меншини, то теж. одразу видно - чи то справжній український патріот, чи то, вибачте, комуністичний чиновник, тільки що за національним походженням українець.

Я маю надію на те, що ви, може, колись розкажете про те, як ОУН-УПА та Дивізія «Галичина» - ІУДУНА діяли на території румунської Марамороцини.

Нових вам творчих успіхів з нагоди наступного двадцятирічного ювілею, та до нових зустрічей у вашому ефірі!

З сердечним вітанням
з російського Підмосков'я
ваш Володимир Гудзенко

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА БУХАРЕСТА ВІДСВЯТКУВАЛА

200 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

Уже відомо, що в місяці березні проводяться культурні заходи для вшанування великого Кобзаря України. Як кожного року, і цього разу українська громада Бухареста вшанувала пам'ять Тараса Григоровича Шевченка.

4 березня Культурно-християнське товариство українців Румунії ім. Тараса Шевченка організувало у рамках літстудії «Шинель Гоголя» літературний вечір, присвячений 200-річчю від дня народження великого Кобзаря. Про життя і творчість поета говорили голова бухарестської філії СУРУ Ярослава Колотило та письменник Михайло Гафія Трайста, а Лариса Трайста декламувала вірші Тараса Шевченка румунською та українською мовами. У заході брали участь і відомі румунські письменники із Бухареста: Крістіан Цирля, Клаудія Мінела, Теодора Ангел, Данієла Тома, Крістіна Марія Фірою, Андрій Рареш Адам, Меліна Пеун, а також артистичний гурт «Малий Париж» та співак Дан Васілеску.

11 березня відбулася церемонія покладання квітів до погруддя Тараса Шевченка у парку Херестреу. Надзвичайний і Повноважний Посол України, в Румунії Теофіл Бауер у своїй промові зазначив: «Сьогодні те, що відбувається в Україні мені здається очікував і, мабуть, пророкував наш пророк Шевченко, до якого ми звертаємося вже більше ніж 200 років, і пам'ятаємо його творчість, в якій він хвилювався про майбутнє нашої держави. Прикро, що через 200 років ця тривога про майбутнє нашої держави залишається і сьогодні ще актуальною. Хочу побажати всім нам миру, хочу побажати всім нам злагоди, хочу побажати всім нам терпіння і найголовніше мені здається, що кожен з нас сьогодні, кожен українець, де б він не знаходився, повинен любити свою країну, любити її так, як любив Шевченко, любити все те, що пов'язано з нашою державою, все що пов'язано з історією, культурою, традиціями, шанувати їх, берегти, леліяти.»

Також виступали з промовами радник-посланник Посольства України в Бухаресті Теофіл Рендюк, перший заступник голови СУР Іван Робчук, депутат від української меншини в Парламенті Румунії Іван Марочко, Ярослава Колотило, радник у Міністерстві культури й культурів та голова бухарестської філії Союзу Українців Румунії, письменник Михайло Гафія Трайста та інші. А діти співробітників Посольства продекламували вірші великого Кобзаря. Потім прозвучала пісня «Реве та стогне Дніпр широкий» у виконанні гурту «Зоря».

Свято продовжилося літературним вечором «Шляхами Тараса» в залі «Румунська молодь» («Tinerețea română») м. Бухарест, де також виступили з промовами представники Посольства України, Міністерства культури, Дирекції міжетнічних відносин та СУРУ. Під час цього заходу публіцист Іван Кідешук презентував видання, приурочене до 200-річчя Кобзаря – «Тарас Шевченко – Апостол українського народу» українською та румунською мовами. Книга фінансована Союзом українців Румунії та Посольством України в Румунії. Також відбулась презентація книги Павла Зайцева «Життя Тараса Шевченка» у перекладі на румунську мову Корнелія Ірода.

Письменник Михайло Трайста прочитав есе про жінок у житті Тараса Шевченка. Представники угорської, турецької, грецької, німецької, російської, та чеської меншин продекламували вірш «Заповіт», кожен своєю рідною мовою. Звичайно, цей вірш прозвучав і українською мовою у виконанні Лариси Трайсти та румунською мовою у виконанні актриси Дойни Гіцеску. Зачарувала присутню публіку своїм виступом мецо-сопрано Хортензіа Романіцан. Як зазвичай, наприкінці весь зал разом з бухарестським гуртом «Зоря» виконав пісню «Реве та стогне Дніпр широкий».

Лариса ТРАЙСТА,
студентка

Як мало знаємо про Шевченка! Гадаю, що не лише я, котрий за останні тижні стільки доброго й цікавого знайшов у нього, що вирішив поділитися і з читачами «Українського вісника» цими «відкриттями». Міг віддавна дізнатися, а не ждати ... 200-річчя від дня народження безсмертного Кобзаря, адже «документації» чимало мав ще з '60 років минулого століття. Але ніж ніколи, то краще пізніше дізнатися, що наш геній – не тільки поет не лише митець-художник!

Йому належить ряд драматичних творів (п'єса «Назар Стодоля» та незакінчена драма «Никита Гайдай» по-російськи, чимало повістей російською мовою, як «Варнак», «Наймичка», «Художник», «Близнець», «Музикант», «Несчастный» та інші, до яких гармонійно приєднуються «Автобіографія», «Щоденник» (1857-1858 рр.) і «Вибрані листи», з яких впізнаєш не так письменника, як людину Шевченка (щиродушну, закохану Дніпром, але нещасливу в любові). Листування з друзями, рідними і знайомими, почате ще з 1841 року (в Сан-Петербурзі, Орській кріпості, Нижнім Новгороді), продовжувалося аж до 24 лютого 1861 року, коли писав Мокрицькому, родичу Є. Гребінки, тиждень перед своїм переходом у вічність: «Я болен другой месяц, не только на улице, меня в коридор не пускают. И не знаю, чем кончится моё затворничество?»

Моя «селекція» із шевченківських «Вибраних листів» охоплює листування 1859-1860 років з Верфоломієм Григоровичем Шевченком (1821-1892) – Тарасовим родичем, поет маючи й брата Йосипа, одруженого з сестрою Верфоломія Шевченка. «Вступне слово» до цього листування написано Я. П. Кухаренком (1798-1862), українським письменником та драматургом, 17 січня 1859 року: «Розсердься ти на мене за те, що вторік ще аж у апрілі получив твоє письмо ласкавіше од М. М. Лазаревського та не промовив тобі й півслова й досі. Хоч би подякував за ті 10 карбованці, що ти во ім'я моє дав якомусь моему братові Петрові Шевченку. Спасибі тобі, мій друже єдиний! У мене єсть брати Микита й Йосип, а Петра нема. Бог його знає, відкіля він узявся? Та дарма! Нехай собі здоровий буде ...»

*Продовжує ж Тарас Григорович – до Верфоломія Шевченка ...
13 липня 1859 р.:*

«Я не діждався Парчевського (багатий поміщик, від якого Шевченко збирався купити шматок землі над Дніпром), то й не зробив нічого, тільки купив гербового паперу, а на папері пишеш ви, що знаєте і що вам бог на розум пошле. Оставайтесь здорові...» Щирий брат ваш

*Т. Шевченко
20.08.1859, Прилуки*

«14 августа я вирвался з того святого Києва і простую тепер не оглядаючись до Петербурга ... Чи ти зробив що з Вольським (управитель в поміщика Парчевського)? Як ні, то зроби, як умієш і як тобі бог допоможе, бо мені і вдень і вночі сниться та благодать над Дніпром, що ми з тобою оглядали... А тим часом цілую тебе, сестру і ваших діточок. Оставайся здоров.»

*Щирий брат твій Т. Шевченко
10.09.1859, Сан-Петербург*

«7 сентября вранці ... прочитав твоє письмо... Пишеш... що ти хлопців возив у Херсон. Добре зробив єси! ...Якщо притокмив їх (в училище торгового мореплавания), то молися богу та лягай спати: з хлопців будуть люде ... тільки треба спати на одно око...Якби ти з Вольським ... умовився! Та вже там роби, як знаєш і умієш, та тільки зроби, бо мені й досі сниться Дніпро і темний ліс попід горою ... Сестру, тебе і всіх діточок ваших тричі цілую... Нехай бог помагає на все добре.»

*Брат Т. Шевченко.
02.11.1859, С-Петербург*

«Погано пишеш про мою справу (купівлю землі в с. ПЕКАРІ, на р. Рось, де вона впадає в Дніпро, нижче Канева, і де Шевченко хотів оселитися, бо місце йому сподобалося)...Передай письмо моє (Вольському)...нехай він тобі просто скаже... Зараз і гроші вишлю... В Петербурзі я не всиджу, він мене задушить... Максимович у Прохорівці уступає таке саме

Укріплення Раїм. Вид з вершини Сер-Дар'ї (1848-1849)

ЩИРИЙ ДРУГ І БРАТ – ТАРАС ...

добро...тільки що не коло Дніпра... Видко Дніпро, та здалека, а мені треба його коло порогу... Низенько кланяюся сестрі і цілую тричі Йосипка.»

07.12.1859, С-Петербург

«Пек... тому Парчевському, може, той клаптик од нас не втече... Чи багато там землі в тій Заборі?...чи можна буде садочок розвести та ще щоб справді сердитий Дніпро не пошкодив? Розпитайся гарненько ... Оставайся здоровий та швидше пиши ... до твого іскреннього друга і брата...»

12.07. 1860, Сан-Петербург

«Якщо треба буде грошей, то пиши. На тім тижні вийде моя книга, то будуть і гроші. А дубового лісу все-таки треба купити заздалегідь... Як получиш мого «Кобзаря», то отвезеш їм усім по книжці, то може поласкавішають... Поцілуй за мене сестру Ярину, Катерину, свою жінку і своїх діточок... Не забувай іскреннього твого друга і брата.»

01.02.–18.02. 1860, Сан-Петербург

Шевченко серед учасників експедиції на березі Аральського моря (1848-1849)

«Напиши мені хоч півслова о Хариті ; вона мені спати не дає... Напиши, чи той ґрунт у Трощинського над самим Дніпром? Бо як не над Дніпром, то мені й за копу його не треба... А о волі ще й досі не чую нічого доброго. Напиши мені, чи є в Хариті батько або мати? чи крепачка вона, чи вольна? Коли крепачка, то чия? і яка плата за її волю?... Цілую тричі твою жінку і твого Йосипка, Ганулю, Прісю, Андрійка, Каленика і тебе, мій щирий брате й друже!»

23.03.1860, Сан-Петербург

«Що тобі бог послав, чи дочку, чи сина? зови мене в куми... 28 березня 1860 р. ... але спершу поєднай мене з Харитою ... Посилаю тобі 10 книжок «Кобзар», продай їх, як можна буде, і гроші оддай сестрі Ярині. Жду твого обіцяного письма. Цілую тебе, твою жінку і твоїх діточок.»

22 березня 1860 р. Сан-Петербург

«Сьогодні, у мене велике свято. Сьогодні, 22 березня 1838 року, я глянув із неволі на світ божий. Сьогодні ж ота придуркувата Харитя зробила з мого великого свята такий дрібний будень, що я трохи-трохи не записався в ченці ...А я вже Хариті і намисто, і лукач, і хрест купив. Дурень думкою багатіє, як то кажуть. А все-таки з очей її не спускай, може, ще щонебудь буде.»

*Брат і щирий твій друг Т. Шевченко.
15.05.1860 р. Сан-Петербург*

«Знай же тепер, що я і літо, і зиму не буду на Україні, а на ту весну, як бог допоможе, то прибуду, а ти до того часу дбай о клапті землі чи по тім, чи по сім боці Дніпра, тільки щоб над самісіньким Дніпром, та дбай так, щоб нам укупі оселиться... Якщо та придуркувата Харита не схаменулась, то проси сестру Катерину і сестру Ярину, чи не накинуть вони оком у Керилівці яку огрядну та чепурну дівчину, хоч вдовицю, аби чесного роду, та щоб не стара і доладна була. Без жінки і над самісіньким Дніпром, і в новій хаті, і з тобою, мій друже-брате, я буду одинокий. Оставайся здоровий...Друг і брат твій Т. Шевченко.» «29.06. 1860 р, Сан-Петербург,

«... Сьогодні ... буде у Корсуні Наталка Шулячівна (няня дітей В. Ш.)...Я її добре не розглядив, здається, трошки педантка і не дуже чепурна; а нечепурна жінка і циганові не дружина... Шкода, що ота Харита зледащила, а мені б луччої жінки і на край світа шукать не треба... Керилівчанам скажи, щоб вони на ту погану безземельну волю не дуже квапились...»

*Т. Шевченко
22. 08.1860 р. Сан-Петербург*

Павло ШОВКАЛЮК

(Закінчення на 6 стор.)

До 200-літнього ювілею Тараса Шевченка

«Бути пророком чи філософом – це прозріти над пустелею, над стихійним бродінням, щось нове, котре не старіє, дивне і вічне, і вістити про те».

(Г.С. Сковорода – Афоризми)

Мотив могили розвинутий не тільки в одному із найвизначніших творів геніального українського поета, але, на думку багатьох дослідників, поема «Великий льох» має і унікальну композицію, що вражає об'єднанням яскравих мистецьких засобів ліричного, епічного і драматичного жанрів. Поєднання найвизначніших історичних постатей і подій України та її сусідів із долею українського народу, і не тільки, надає твору валентності глибокого філософського роздуму, а діянням, що розгортаються перед читачем, – неспірної символіки.

Алегоричні відлуння віршованого умовиводу Шевченка оправдовують вповні загальновизначену роль великого Кобзаря як геніального митця української культури, як пророка свого народу.

Поема-містерія «Великий льох» була за часів царату, а потім радянщини, найменше дослідженим твором, часто виключеним із «Кобзаря», ставлення поета відносно царської самодержавності «гарненько» замовчувалось, бо тодішня Росія була – як сказав О. Герцен – «живою пірамідою злочинів».

Жанр, якому належить твір, це містерія – як уточнив у підзаголовку сам автор. А це й жанр притаманний середньовіччю Європи, що відносився, взагалі, до життя і безвинного страждання сина Божого Ісуса Христа. Не важко допустити, що Шевченко, вибравши такий жанр, має на увазі «святі» моменти/ постаті з історії України.

Епіграфом до поеми Шевченко поставив фрагмент із 43-го Псалма, ст. 14, 15: «Віддав на посміховище нас сусідам нашим, на погорду й наругу тим, що навкруги нас. Учинив єси нас поговором між людьми, народи над нами хитають головою».

Ці біблійні слова застерігають віруючому людству, що найгіршим із становищ, в якому може опинитись людина або народ, це

Острів Куз-Арал (1848)

«посміховище», тобто втрата гідності перед ближнім своїм. За «гідність» перед своїми або чужими борються, до смерті навіть і звірі, а людині/народу брак гідності ніяк не допускається. А ота загальна апатія, що охопила козацький дух українців, дивує навіть найогиднішу силу зла – першу ворону – символ свого перевертня: *«І я люта, а все таки/ Того не зумію,/ Що москалі в Україні/ З козаками діють»*.

З композиційної точки зору поема-містерія «Великий льох» містить три частини під заголовками «Три душі», «Три ворони», «Три

МОТИВ МОГИЛИ У ТВОРАХ ШЕВЧЕНКА. «ВЕЛИКИЙ ЛЬОХ»

лірники» та епілог «Стоїть в селі Суботові». Вживаючи віщу цифру «три» – символ досконалої (бездоганної) стабільності/ рівноваги, – поет виражає своє переконання, що Україна/ українці знайдуть скоріше чи пізніше свою правильну історичну путь, здобудуть власну державну стабільність, бо саме брак державності руйнує рівновагу національної свідомості – а вороги це добре знають.

Ці трійці є і персонажами епічно-драматичної частини твору. Три душі у вигляді трьох білих птахів – це бувші три дівчини, що померли через скоєні гріхи. Перша душа звалась Прісею, а її дитинство було раєм: *«І з Юрасем гетьманенком/ У піжмурки граєм», «А гетьманша.../ І фіг, і родзинок - / Всього мені понадас/ І на руках носить...», «І гетьман бере на руки,/ Носить і цілує», «Отак-то я в Суботові/ Росла-виростала»*. Прогрішила, коли набравши води з криниці, перейшла вповні гетьмана та його старшин як йшли *«...в Переяслав/ Москві присягати!...»* За давнім віруванням перейти вповні означає очистити путь, забезпечити успіх, але вода, що вживається для зла, перетворюється в отруту, стає мертвою водою. І так Прісія погубила себе і свою сім'ю, а тепер карається.

Друга душа народилась і виростала в Батурині біля Мазепиних палаців і прогрішила коли *«... ще недолітком», «... цареві московському/ Коня напоїла – / В Батурині, як він їхав/ В Москву із Полтави»*. За тим же давнім віруванням подати води ворогу означає підсилити його, а себе знесилити, надати йому життя, а собі втратити життя. І тому вона тільки *«... дійшла до хати/ На порозі впала»*, а другого дня її поховали.

Третя душа *«... в Каневі народилась/ Ще й не говорила»* прогрішила тим, що усміхнулась цариці (Катерині II), котра їхала Дніпром в галері, від чого померла і вона, і її матір.

Вони перебувають в Чистилищі, ждучи за Божим наказом, даним ключнику Петрові, впускання в Рай: *«Тойді у рай їх повпускаєш,/ Як все москаль позабирає,/ Як розкопа великий льох»*.

Тут вже і перша містерія. Якщо це Божі слова, то і суть їхня свята. Незрозумілими, на перше читання, здаються слова «Як все москаль позабирає, як розкопа великий льох». Гріх дівчат непростимий – допомогли ворогам москалям нищити побратимів. А повпускають їх у рай, якщо ворог і пограбує/ розкопає все? Тоді, де Божа правда? Правда є в тій же глибокій, давній мудрості: Кожне зло містить і зернину доброго! Грабуючи малі льохи – *«Так малий льох в Суботові/ Москва розкопала!»* – та могили предків, ворог несвідомо відкриває «Великий льох» – історичну славу народу, в якій оживає ота придушена національна свідомість, ота козацька гідність! І тільки за таку послугу Бог простить грішницям, а Петро повпускає їх у рай.

Ці душі перебувають у формі білих птахів – символ чистої душі. Перша согрішила через незнання – *«А того й не знала»*, друга согрішила, бо вихована була всякому служити, годити, а третя – через невинність новонародженця!... Повчання можна висловити іншими шевченківськими рядками: *«Не дуріте самі себе,/ Учітесь, читайте,/ І чужому научайтесь,/ Й свого не цурайтесь,/ Бо хто матір забуває,/ Того Бог карає»*, бо неправильне

Форт Кара-Бутак (1848-1850)

виховання молодого покоління доводить до погубливої дилеми: *«І ми не ми, і я не я!»* (І мертвим, і живим ...)

Другу трійцю складають три ворони – чорні душі, символи злої, руйнівної, убивчої сили. Перша ворона-душа – українська, друга – польська, а третя – московська. Посідавши на високому маяку поблизу суботівського льоху, вони хизуються одна перед другою своїми найгіршими вчинками. Польська допомогла царю Миколі I придушити польське повстання 1830-1831 р.р. і горда тим *«Що розлили з річку крові/ Та в Сибір загнали/ Свою шляхту»*. Московська горда тим, що при будівлянні залізниці між Петербургом та Москвою *«Да шесть тысяч в одной версте/ Душ передушила...»* Але навіть обидві ці ворони не скоїли разом стільки зла Україні, скільки «зуміла» українська ворона – перевертень. Вона допомогла Богданові запродати крам/край, козаків наймала кому завгодно, а потім *«Батурин спалила,/ Сулу в Ромні загатила/ Тільки старшинами/ Козацькими... а такими/ Просто козаками,/ Фінляндію засіяла;/ Насипала бурта (купи)/ На Орелі... на Ладогу/ Так гурти за гуртом/ Виганяла та цареві/ Болота гатила/ А славного Полуботка/ В тюрмі задушила./ Отоді-то було свято!/ Аж пекло злякалось»*. Але цього ще не достатньо, вона *«...дворянства страшну силу/ У мундирах розплодила,/ Як тих вошей розвела»*, Січ зруйнувала й запродала «жидовій». Здавалось би, що руїнація довершена, але непокоїть її те, що в *«Сю ніч будуть в Україні/ Родиться близнята./ Один буде як той Гонта,/ Катів катувати!/ Другий буде... оце вже наш!/ Катам помагати»*. Алегорія, хоч проста, зате глибоко повчальна: зло і добро завжди були і будуть, добро треба чинити, боротись за нього, часто дорого жертвувати, бо тільки добро дає людині щасливе життя – основна ціль людського буття, як навчає наша прадавня мудрість. Згідно з тією ж прадавньою мудрістю зло завжди діє і ворони вже думають як знесилити отого близнюка як Гонта. Польська – *«Я золотом розтопленім/ Заллю йому очі!...»*, а московська – *«Я царевими чинами/ Скручу ему руки!...»* Українська-перевертень – *«Поки сліпі люде,/ Треба його поховати,/ А то лихо буде!»*

Обурює ворон те, що *«...навісна мати/ Регочеться, що йванами/ Обох буде звати!»*

Євсебій ФРАСИНЮК

(Продовження на 6 стор.)

МОТИВ МОГИЛИ У ТВОРАХ ШЕВЧЕНКА. «ВЕЛИКИЙ ЛЬОХ»

(Продовження з 5 стор.)

і вони побоюються, щоб їх не обмудрили і вони б не погубили свого. Вони літають і, літаючи, співають; українська ворона: *«Попливе наш Іван/ По Дніпру у Лиман/ З кумою.»* А польська ворона: *«Побіжить наш ярчук/ В ірій їсти гадюк/ Зо мною.»* Намір ворон погубити того, як Гонта, є зрозумілим, але, якщо звернемо увагу на слова, не можемо не спостерегти деяких символічних значень: плывуть Дніпром взагалі купці та козаки; у Лимані Дніпра козаки перебували у безпеці, як у своєрідній фортеці, і там зростала їхня сила, а «кумою» козаки часто називали шаблю! Слово «ярчук» за народним повір'ям означає «собака якого боїться нечиста сила» (Вел. тлумачний словник сучасної укр. мови).

Ще треба зауважити, що ворони не хочуть, щоб розкопали великий льох: *«Трошки, трошки б підждали,/ І церква б упала...»* Одна із давніх істин говорить: якщо пропала віра, то пропав і народ. Але не забувати, що у підвалах церков похоронені найвидатніші історичні постаті народу, головні в середньовіччі, та розкрити такі могили означає і розбудити в душі народу призабулі героїчні часи, тобто, кожне зло має зернину доброго, або за Сковородою: «Пшенична зернина хоч в ниві згнива,/ Та з мертвого рослина і плід ожива» (Пісня 7-ма).

Третю трійцю утворюють три лірники. Перше запитання, яке ставить собі українець, таке: Чому не три кобзарі? Насправді, інструмент, специфічний українській культурі, це кобза, а українські кобзарі розповідали у формі співу про героїчні подвиги/ постаті українського народу, акомпануючи собі на кобзі. Загально уявлена постать це сліпий кобзар, в молодості палкий борець за волю свого народу, осліплений ворогами. І Шевченко вважав себе кобзарем свого народу, і свою збірку поезій назвав *«Кобзар»*.

Ліра це інструмент, властивий чужій культурі. За грецькою міфологією ліра була створена Гермесом із коробки тіла черепахи; до коробки прикладено дві викривлені ручки та сім струн із овечих кишок. В руках Орфея ліра символізує досконалість мистецтва.

Лірники, що прийшли *«... в Суботіві про Богдана/ Мирянам співати»*, це три каліки:

«Один сліпий, другий кривий,/ А третій горбатий»; значить, насправді це скалічені душі, ества, позбавлені гідності, в яких совість залежить від *«От де нам пожива буде!»*, це перевертні, що завжди готові грати на чужому інструменті!... Фізично скалічені люди, але чисті совістю, борються завжди знайти правильну дорогу в прямому і переносному значеннях. Пригадаймо стародавню притчу із філософського трактату Г. Сковороди «Розмова подорожніх про істинне щастя в житті», названу «Байка про безногого і сліпого», в котрій брати Обсерватор і Практик, після того як обійшли світ, залишившись перший без ніг і рук, а другий сліпий, рішили повернутись до отчого дому Миргорода. Вони були б не дійшли до місця справжньої любові і правди, як би цього дуже не бажали. На путі цього бажання вони зустрічаються, бере сліпий безрукого і безногого на плечі і так закінчують свою подорож щасливими, в блаженних обіймах їхнього батька Уранія.

А яка ціль наших лірників? Вони знають пісню про Богдана *«І про Жовті Води,/ І містечко Берестечко»*, але: *«Та цур йому!/ Лучче полягаєм/ Та виспимось. День великий,/ Ще будем співати»*. А час пливе, ворог розкопує могилу за могилою; *«Приїхало/ начальство мордате»*, але замість великого скарбу в грошах та коштовностях, знаходять *«От доброго Богдана!/ Черепок, гниле корито/ Й костяки в кайданах!»* – рештки могутньої і болючої історії: символ високого рівня культури, символ чужих/ меркантильних інтересів та символ того, чим закінчуються єднання з ворогом.

Розлючене правительство *«По-московськи лає/ Увесь народ. І на старців/ Моїх налітає»*. Із зігнутим спинами, як раби перед власником, вони зізнаються в тому, що співають про Богдана, бо так *«Нас, пане, навчили...»*, та оскаженіло «начальника», а лірників *«Випарили у московській/ Бани-прохолоді./ Отак пісні Богданові/ Стали їм в пригоді»*. Закінчує поет-мислитель третю частину поеми-містерії сумно-оптимістичними словами: *«Великого ж того льоху/ Ще й не дошукались»*.

Епілог поеми «Стоїть в селі Суботіві» – це болюча «святслужба воскресіння» на символічній місці для історії українців, де тепер *«Домовина України/... Ото церков Богда-*

Джангес-агачі (1848)

нова», де праведний, в черговий раз, подібно великому жрецю, навчає народ дивитись правді у вічі: *«Не так воно стало;/ Москалики, що заздріли,/ То все очухрали/ Могили вже розривають/... Отаке-то, Зіновію,/ Олексіє друже!/ Ти все отдав приятелям/ А їм і байдуже!»* Грабіж великий, але найболючим є те, що *«Так сміються з України/ Сторонні люди!»*, тобто те, що ті, котрі вшиваються в проводирі народу, втратили національну свідомість, людську гідність.

Щоб правильно зрозуміти фінальний повчальний месаж поеми-містерії, треба брати до уваги останні сім рядків: *«Церков-домовина/ Розвалиться... і з-під неї/ Встане Україна./ І розвіє тьму неволі,/ Світ правди засвітить,/ І помоляться на волі/ Невольничі діти!»*

Церква як матеріальна споруда може розвалитись з тієї чи іншої причини, але головним є те, що знаходиться в її фундаменті/основі, що встає/оживає *«...з-під неї»*. Це віра та історичні подвиги/жертви українського народу, які креснуть новим світлом – світлом правди, світлом волі.

Світло воскресіння Ісуса Христа створило християнську релігію – найпоширенішу віру в даному історичному моменті. Шевченко переконаний в тому, що містерія світла-правди діє постійно і з могили/домовини України кресне світло козацької гідності та національної свідомості, світло, яке приведе народ до справжньої волі.

Здається, що найкраще підходить для завершення цього заходу також один із афоризмів Сковороди: «Зрозуміти тільки одне яблучне зерно і досить тобі. Коли в нім сховалося дерево з коренем, гілками, листями та плодами, то можна в ньому віднайти незчисленні мільйони садів – осмілюся сказати – і незчисленні світи».

ЩИРИЙ ДРУГ І БРАТ – ТАРАС ...

(Продовження з 4 стор.)

«Я оце заходився жениться... Будуще подружжє моє зоветься Ликера – крепачка., сирота, така сама наймичка, як Харита, тільки розумніша од неї, письменна і по-московському не говорить... Вона землячка наша... Поберемося ми після покрови... Отаке-то скоїлось! Несподівано я до тебе приїду в гості з жінкою – сиротою і наймичкою!... 25 августа... Посилаю тобі план хати. Коли ти найдеш не так, то поправ ... 5 жовтня 1860 року... Спасибі тобі, мій друже-брате, за твої великі клопоти з тим землеміром... Дуже добре ти зробив, що не посадив яблуні і груші; прищепи весною на дичках: вони й швидше, і більші виростуть!...» Т. Шевченко

05.10.1860 рік. – Сан-Петербурґ

«Я з своєю молодю не побравшись, розійшовся. Ликеря така самісінька, як і Харита ... Що мені на світі робити? Я одурію на чужині та на самоті! ... Спасибі тобі за лящі і карасі; на весілля вони не прибудуть, бо весілля того й не буде, а ми вдвох собі з М. М. Лазаревським по-чумацькому та по-бурлацькому зваримо борщу з карасями, лящем закусимо та подякуєм тобі з жінкою і помолимось за щастя і здоров'я твоїх діточок. Бувай здоров! Твій брат і друг».

Т. Шевченко

Так, як вже було згадано, на початку цього матеріалу, кілька днів перед своєю кончиною Тарас писав (родичеві Євгена Гребінки), що він вже два місяці хворіє і не знає «чем кончиться моє затруднення?» На жаль, скінчилось раптово, трагічно несподівано його смертю. Ледве відзначив був свій день народження – 25 лютого 1861 року сповнив 47 літ життя. Тієї днини лікарі тричі відвідували Шевченка в квартирі Академії мистецтв. Стан його здоров'я погіршився. Але перед ранком чувся трохи краще. Вставши з ліжка, хотів навіть зайти в свою живописну майстерню. Не вдалось: на сходах впав і помер. Годинник пробив тільки п'яту з половиною годину, 26 лютого (10 березня, за новим стилем) 1861 року. Був похований в Сан-Петербурзі на Смоленському кладовищі.

Наближається

Свято Пасхи – світле Воскресіння Христове

До наших українських публікацій висилав і я протягом років статті, пов'язані із Великодніми святами, обрядами, звичаями, приуроченими до цього найважливішого християнського празника.

Цим разом старатимусь коротенько розповісти про те як відбувається Богослужіння в українських церквах, присвячене Воскресінню Ісуса Христа та освячення Пасхи.

Християни святкуючи Пасху новозавітню, радіють визволенню через Христа усього людства від рабства диявола і даруванню нам життя та вічного блаженства. За важливістю благодіянь, одержаних нами через Воскресіння Господнє, Пасха є святом свят і торжество торжеств, тому й богослужіння цього свята відрізняється від інших величністю та незвичайною урочистістю.

Задовго до півночі віруючі у світлому святковому одязі сходяться у Божому храмі і побожно чекають початку пасхального торжества. Є гарний звичай у моєму рідному селі Ульмі, що всі йдуть на Воскресіння, а дома залишаються тільки маленькі діточки та хворі в нерухомому стані, бо великий гріх залишитися дома на Господнє Воскресіння.

Священнослужителі облачаються у найсвітліші ризи. Близько півночі урочистий благовіст сповіщає, що настає велика хвилина – світлоносне свято Воскресіння Христового. Священнослужитель з хрестом, світильниками і кадилами виходять із вітаря і разом із народом, подібно до мирноносців, які ходили дуже рано до гробу, обходять навколо церкви, співаючи:

«Воскресіння Твоє, Христе Спасе, ангели співають на небесах, і нас на землі сподоби чистим серцем Тебе славити». В цей час з дзвіниці, немов з небес, лунають радісні пасхальні звуки дзвонів. Всі віруючі із запаленими свічками виражають духовну радість світлоносного свята.

Хресний хід зупиняється біля зачинених західних дверей храму, немов біля дверей гробу Христового. Тут священник, подібний до ангела, котрий сповістив мирноносцям біля гробу про Воскресіння Христове, першим виголошує радісну пісню «Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував». Ця пісня тричі повторюється священнослужителем і хором.

Після цього предстоятель виголошує стихи давнього пророцтва св. Царя Давида «Нехай Воскресне Бог, – і розвіються вороги Його ...», а хор на кожен стих співає радісну пісню «Христос воскрес із мертвих...».

Наступне богослужіння пасхальної ранньої складається переважно з співу канону, складеного Св. Іоаном Дамаскином. Всі пісні цього канону діляться багаторазовим: «Христос воскрес із мертвих!» Під час співу канону священнослужителі з хрестом і кадилом у передшесті світильників обходять церкву, наповнюючи її фіміаном, і радістю вітають усіх словами «Христос воскрес!».

В кінці ранньої, після співу «Один одного обіймемо, скажімо браття! І тим, що ненавидить нас, простім все заради Воскресіння». Всі віруючі починають вітатися промовляючи: «Христос воскрес!». Ці вітання засвідчують цілуванням і даруванням пасхальних яєць, які служать знаменним символом повстання з гробу – воскресіння життя в самих надрах його силою всемогутності Божої.

Потім читається слово Іоана Золотоустого, яке починається словами: «І хто благочестивий, нехай насолодиться цим добрим і світлим торжеством... Св. Іоан Золотоустий закликає радіти усіх: «Багаті і убогі, радіти один з одним. Стримані і ліниві, вшануйте день. Ті хто постив і не постив, веселіться сьогодні...».

«Ніхто хай не плаче над гріхами своїми, бо відпущень від гробу засяяло. Нехай ніхто не боїться смерті, бо нас визволила Спасова смерть!..

І, нарешті, урочисто проголошується вічна перемога Христова над смертю і пеклом: «Смуте, де твоє жало? Пекло, де твоя перемога? Воскрес Христос, і ти впало додолу. Воскрес Христос, і впали демони. Воскрес Христос і радіють ангели. Воскрес Христос, і життя живе. Воскрес Христос, і немає мертвих у гробі, бо Христос повстав із мертвих і став початком для померлих. Йому слава і держава на віки віків. Амінь».

Якщо літургія завершується собором священників, то Євангеліє читається різними мовами на знак того, що всім народам на землі буде проповідано про Господа.

Після пасхальної літургії здійснюється освячення пасок, яєць, м'яса та інших продуктів для пасхальної трапези віруючих, але перед цим роздається віруючим пасхальний хліб – артос, який у Світлу суботу печений і освячений. Я ще з дитинства запам'ятав, що цей маленький хлібець (булка) роздавали християнам у суботу, після літургії.

Корисно знати, що протягом пасхального тижня (світлого тижня) дзвонять в усі дзвони.

Здавна існує звичай споминання померлих (понеділок, вівторок). Тому ці дні називаються проводними. Здійснюються панахиди, а потім коло гробів (могил) роздається помана.

Юрій ЧИГА

Воскресіння Господа Нашого Ісуса Христа

Знаменом Великодня є радість. У Велику П'ятницю, коли провалилися всі надії, заломилися людські серця і, здавалося, уже все втрачене, над Христом-Богом-чоловіком відбувся жакливий процес із застосуванням тортур.

Після того, як на Голгофі почулося останнє слово Спасителя: «Отче, у твої руки віддаю духа мого!», Ісус склонив голову і помер. Христа поклали до кам'яного гробу. Але після трьох днів розтупились стіни гробу, розбіглася перелякана сторожа і з'явився Він. Початок і кінець людства. Він – Спаситель Світу, переможець сатани і смерті.

Отого великоднього ранку з гори Голгофи понісся голос Ангела: «Христос Воскрес!», «Христос Воскрес!» – переказали жінки Апостолом. Ця радісна вістка «Христос Воскрес!», завдяки апостольській праці, понеслась по цілому світу.

Воскресіння Христове – це торжество християнської любові і всього, що найдорожче і найсвятіше для нас. Великдень припадає на місяць квітень. Жодне зі свят не дарує стільки радості й душевної теплоти як Паска. Це справді Великий день не тільки церковними відправами. Нарешті можна поласувати паскою, досхочу наїстися яєчок та інших українських страв.

Після 12-ої години ночі в церкві відбувається Всеношне. Читається Євангеліє. Ставши перед мирянами, священник промовляє: – Христос Воскрес! Присутні хором відповідають: – Воістину воскрес!

Після триразового повторення церковний хор співає: «Христос воскрес! Смертю смерть поправ І сущим во гробі живот дарував...»

Процесія три рази обходить довкола церкви, обіч якої стоять люди «зі святим» – кошиками з пасками, крашанками, ковбасами і т.д. Після обходу священник освячує їх. Після освячення люди рушають додому.

Перед тим як почати обідати, найстарший в сім'ї мовить;

– Дай, Боже, і на той рік дочекатися цього світлого Христового Воскресіння у щасті та здоров'ї!

Всі відповідають:

– Дай Боже!

В моєму рідному селі Луг над Тисою парубки цілу ніч палили вогнища. Біля них збиралося багато людей, переважно молодь, щоб погрітись і розказати кумедні історії. Так само після обіду коло церкви збиралося багато молоді на різні забави.

Ввечері хлопці йшли до дівчат по писанки. Якщо дівчина давала парубкові пару розмальованих яєць, то хлопець зобов'язувався на третій день Великодня «відгуляти писанки», себто найняти музик і запросити її в танок.

Про Великдень народ створив чимало прислів'їв та приказок.

* Шити, білити, а завтра Великдень.

* Не кождий день Великдень, а хліб не паска.

* Дороге яєчко к Великому дню.

* На Великдень перший раз закує зозуля.

* Де вовк на Великдень зачує дзвони, то буде там цілий рік крутитися.

Микола КОРНИЩАН

Золоте правило Юрія Глеба

Існують люди, яких раз впізнавши, залишаються добрим і теплим спогадом в душі і серці, мов той дорогоцінний оберіг, який захищає нас в лиху годину, проганяє нудьгу і смуток, навіює добро, щастя і надію. Саме такою людиною є наш рідний українець з Банату Юрій Глеба, голова Тіміської філії СУРу, перший заступник голови Союзу, якому виповнилося 60 літ.

Народився Юрій Глеба 15 березня 1954 року в Малім Бечкереті, село Тіміського повіту «...яке прийняло нас, всіх українців, що шукали кращої долі для себе і своїх нащадків», – говорить Юрій Глеба про своє рідне село. Пам'ятає добре, хоча йому було тільки чотири роки, як його батьки йшли до банку позичати грошей, щоб купити нову хату. Його батько був мером села, а мати працювала в колгоспі (колективі). Здається, що лідерські якості Юра успадкував від батька, а прихильність до церкви та православної віри від матері, яка була дуже побожною. Батьки старались виховувати своїх дітей в українському дусі, щепити в їхні серця любов до рідної мови і церкви. У Юри Глеби ще був брат Василь, який народився 1946 року в Копашелях, йому було шість місяців, коли перейшли жити в Малий Бечкерет. На жаль, його вже нема в живих, а є сестра Марія, яка народилась 1951 року – університетський професор Військової Академії, сьогодні пенсіонер.

Своє дитинство Юрій спогадує з ностальгією, бо людина двічі живе на світі: вперше у дитинстві, а вдруге – у спогадах про нього:

«Моє дитинство не відрізняється дуже від дитинства Йона Крянге, про яке він писав у своїх спогадах, може, колись-то і я напишу про перипетії мого дитинства. Мабуть, і через те, що я був меншим, мені дозволялось набагато більше, як старшим: братові і сестрі. Хоча ми і не були такі багаті, батько мені купував зараз все, що я хотів мати. Влітку мене везли до Копашелів, село, яке я любив і люблю так само, як і Малий Бечкерет, бо тут зараз у кожній другій хаті жили наші родичі. У той час у школі не вивчалась українська мова, але мати старалась, щоб ми вміли писати і читати мовою Тараса Шевченка... Також у нашому селі не було української церкви, і ми ходили молитися до сербської церкви, ще відтоді я навчився і сербської мови».

Мабуть, і не стямився Юрій Глеба, як

минуло його дитинство, як закінчив восьмирічку у рідному селі і пірнув у вирій життя, бо далі слідували професійна школа, робота на заводі «Технометал», заочні курси ліцею і технічного коледжу, військо, одруження, життя, життя, життя...

Але справжній українець Юрій Глеба не прожив даремно 60 років, бо відчувається реалізованим в усіх планах свого життя. Адже в них з дружиною Сандою є син Борис, інженер за фахом, директор фірми, а його дружина Габрієла викладач англійської мови, в них є дев'ятимісячна дочка Анна Алесія, – гордість і радість всієї сім'ї.

У житті Юра Глеба завжди мав успіх у всьому, що починав робити, а чого тільки не робив він. У школі завжди був преміянт, був членом різних танцювальних груп, грав у футбол і був капітаном, а опісля тренером команди, яка грала в четвертій лізі, отримав багато нагород: дипломів і кубків. Також наш Юрій Глеба є винахідцем, винайшов багатоосову бормашину, був старшим майстром та інструктором студентів, які робили практику на заводі, а після Грудневої революції відкрив власну фірму – комерційне товариство.

Щодо українства Юрій Глеба говорить:

«Ще з 1977 року я заявив себе українцем і відтоді стараюсь бути ним, справжнім українцем – заохочую всіх, щоб не забували рідну мову, рідну пісню, щоб визнавали себе українцями у будь-якій ситуації, щоб віддавали своїх дітей до українських шкіл, бо тепер маємо, слава Богу, в школах Тіміського повіту, де проживають українці, українські секції від дитячого садка до ліцею!».

Відтоді Юрій Глеба плідно працює на ниві українства Румунії, а результати говорять, що його праця щедро плодоносить, бо українці Тіміського повіту мають осередки, в яких можуть зустрітися, мають церкви, в яких можуть молитися на рідній мові і мають школи, в яких їхні діти вичають її.

Багато дечого можемо сказати про Юрія Глебу та його діяльність, але це зробимо іншим разом в іншій статті, а тепер хочемо побажати ювіляру багато радості, щастя, і дубового здоров'я!

З води і роси вам, Пане Юрію!

Михайло ТРАЙСТА

ЮРІЮ ПАВЛІШУ – 75

Зазвичай ювілярів вітають пишними словами, не жаліючи епітетів, бажають їм здоров'я, сили, творчої наснаги, довголіття, нових злетів думки і слова. Мав і матиме такі побажання до свого 75-річного ювілею і Юрій Павліш – один із зачинателів нашої літератури на поетичному полі. Приєднуюся до цих поздоровлень, приєднуюся щиро, тим більше, що я мав постійно на оці його поетичну творчість (див. «Слово про слово» (Критеріон, 1983): «Від «Акордів» до «Хвиль»»), з моєї ініціативи вийшла збірка вибраних його поезій під назвою «Роси слів» (2008) на порозі сімдесятиліття поета.

Годилося, мабуть, видати підсумкову збірку і до 75-річчя поета, та він, наскільки знаю, не висловив такого бажання, а сурівська комісія з питань культури «сумлінно» нехтує річницями наших письменників.

Юрій Павліш заслуговує щедрих побажань від побратимів по перу і читачів насамперед за своє змагання не zostатися автором віршів-агіток, друкованих на сторінках газети «Новий вік», яких немало і в його першій збірці «У пісні, у праці, в любові» (1961), про яку схвально пише Магдалена Ласло у альманасі «Серпень» (1964) в рецензії «Поезія молодості», підкреслюючи, що «Джерелом збагачення письменницької думки є постійне піднесення ідеологічного рівня, постійне збагачення загальної освіти, письменницької культури».

Ідеологічно був вже тоді «підкований» Павліш, бо у вірші «Мир, а не війна» він жорстоко таврує капіталізм («Вам кілька метрів до гробу іти»), вимагає, щоби вони «зріклися бомб, гармат і банків».

На щастя, у роки зрілості Павліш запам'ятав з повчання Магдалени Ласло насамперед спонуку збагачувати письменницьку культуру, тому не залишився оказійним віршописцем і не загубився по дорозі, як це сталося з багатьма його попутниками, у котрих швидко виснажилася квота поетична жилка, вони були засмоктані провінційною буденщиною, неспроможні йти в крок з розвитком літератури взагалі і нашої літератури зокрема.

Про «хворобу дитинства» зачинателів нашої поезії у «Слові про слово» я зазначав, що вони «досить слабо володіли поетичною організацією слова, не мали достатнього розуміння літератури як мистецтва слова, творячи із запалом вірші агітаторського характеру, сповнені плакатних декларацій... Звідси й уніфікація... віршованого урожаю, безкінечне наслідування і самонаслідування..., одноманітність художніх засобів, досить примітивна версифікаційна техніка... Протягом багатьох років художня якість була другоплановою, несміливі проблиски ліричного вираження пробивалися здебільше у пейзажній та інтимній ліриці...»

Приблизно таким був і віршований доробок Юрія Павліша від його дебюту в 1957 році на сторінках газети «Новий вік», потім видавничого дебюту в 1961 році, і аж після тринадцяти років він змінився майже до невпізнання у збірці «Акорди» (1974). Очевидно в цьому немало роль мав і редактор збірки Микола Корсюк, котрий відібрав до неї найкращі вірші із рукопису, висланого до видавництва «Критеріон». Бо ж сам автор однаковою мірою любить свої «дітища», він, наприклад, настоював, щоби до книги вибраних віршів «Роси слів» я обов'язково включив і дещо із його дебютної збірки «У пісні, у праці, в любові».

Для мене Юрій Павліш – приклад того як без яскравого нативного обдарування, позбавлений літературного оточення і спілкування, у далекому гірському марамороському селі, між учительською працею і домом, можна з великою амбіцією писати вірші, які часто стають гарною поезією, іноді таких витончених форм, як пантум і рондель, як можна у такому середовищі піднятися над буденщиною.

Для цього треба бути оптимістом і не зважати на «шпильки» з боку побратимів по перу та колег. Тому у товариському колі Юрій Павліш постать колоритна, подеколи навіть «оригінальна», а це не дивина з боку тих, хто орудує красним словом. Я б навіть рискнув сказати, що наш ювіляр часто симулює свою симпатичну «дивакуватість» у тому розумінні, що він не потребує захисту ні від кого, бо є в нього вивіреним самозахист – пережите і виведене на папері слово. Тоді він може стверджувати: «Стою немов на лезі я, коли слова до слова йдуть». А це «лезо» має у підставі постійне змагання: «Словник я визвав на дуель, поборюся, слова, із вами».

А Юрій Павліш бореться з словом вже понад півстоліття і має численні творчі перемоги у цьому нелегкому двобої.

На многая літа, Ювіляре!

Михайло МИХАЙЛЮК

ЮРІЮ ГЛЕБІ – 60

Юрій Глеба, голова Тімиської філії СУРу, перший заступник голови Союзу, народився 15 березня 1954 р. в селі Бечкерек-Малий Тімиського повіту в українській сім'ї.

Дитинство провів у ріднім селі разом з своїми братами і родичами. Батьки виростили дітей у дусі православної віри, хоча у селі не було української церкви. Вони молилися у сербській церкві, бо там жили і серби, німці, румуни.

Закінчив Юра восьмирічну школу в селі, потім поступив у лицей в м. Тімішорі, а ще закінчив технічну школу.

Після революції відкрив власну фірму, маючи велику поміч з боку дружини Санди, а потім і сина.

Як почав Юра працювати у СУРі?

Спочатку з іншими українцями, які бажали єднатися, не маючи приміщення, зустрічалися в його хаті. Опісля в 1998 р. організував конференцію СУР в Тімішорі, а 2002 р. був обраний головою філії.

Того ж року було куплене приміщення для організації (тоді головував Ст. Ткачук). Юрій Глеба доклав зусиль, щоб обновити те приміщення. Тоді ж був започаткований і фестиваль колядок – перший випуск. Заснував і відкрив українські парафії в Тімішорі, Сєнніколаул-Маре, Соці.

Українці потребували і церкви. Він старався здобути ділянку землі для побудови божого дому, з цим настоював у мерії міста. Щоб об'єднати українців, які проживають в повіті заснував 25 місцевих організацій.

В 2002 р. був обраний першим заступником голови СУРу. Допомігав і підтримував художні колективи, які були засновані в Лугожі, Щуці, Реметя, Готлобі, Соці. А в 2005 р. намітив стару дерев'яну хату на Мараморощині, яка була перевезена і поставлена в музеї села в Тімішорі поруч з хатами інших меншин. Там відбуваються фестивалі меншин Банатського краю, в яких бере участь завжди і українська громада.

Реорганізував викладання української мови в школах. У групах і класах – діти вивчають рідну мову. Так само в 2007 році заснував секцію з викладанням української мови в лицей ім Юлії Хаждеу у м. Лугож. А найбільшим досягненням було побудова (2009 р.) Українського культурного дому в м. Тімішорі.

В 2011 р. Юра розробив проект Центру для підготовки і виховання дітей – будинок скоро буде закінчений. Допомігав і в будівництві православної української церкви в м. Тімішора. Юра Глеба має сильний характер, динамізм, дотепність, здібність, сміливість і рішучість, уміє керувати колективом, шукає таких людей, з котрими може працювати.

Як голова філії добре представляє Союз перед органами місцевої влади, тримає зв'язки, дружні відносини з іншими меншинами нашого повіту.

Всі удачі принесли йому задоволення, але ще є місце і для іншого, наприклад, бракує в Тімішорі українського художнього колективу, тому має на думці прилучити більше молоді до культурної праці. Бажаємо Юрі і надалі успіхів в українській справі.

Його девізом є такі слова: «Дорогі українці, єднайтеся, завжди будьте з СУРом, бо і СУР буде з вами».

Пригортає всіх теплими словами і ласкавою усмішкою, тому хочемо побажати нашому ювіляру багато здоров'я щастя, сили завершити все задумане, щасливих днів разом з сім'єю, з друзями, українцями Банату.

Хай благословить Вас Господь Бог і вашу сім'ю, сердечно бажаємо

Многая і благая літа!

Анна БЕРЕГІЙ

СПОКУСА «ЖОВТОГО ДИЯВОЛА»

У своїй подорожі по Америці після поразки російської революції 1905 року, відомий російський письменник Максим Горький написав ряд памфлетів, серед яких і памфлет «Місто жовтого диявола». У ньому письменник розповідає про свою зустріч у Нью-Йорку (місті «жовтого диявола») з американським мільйонером. Величезне було здивування Горького, коли побачив перед собою не пузате ненажерливе чудовисько, яке цілодобово напихається всілякими найкращими наїдками, а сухорлявого лисого чоловічка з штучними зубами, котрий з цікавістю розглядав так званого пролетарського письменника і заявив, що визнає корисність для людей тільки двох книг, Біблії та бухгалтерської книги, а на сніданок, обід і вечерю їсть сміховинно мало страв, до того ж дієтичних.

А коли Максим Горький запитав його що означає бути мільйонером, той відповів, що – це звичка, що він має мільйони, аби робити інші мільйони.

Пригадався мені памфлет російського письменника недавно, коли прочитав у пресі, що у бувшого українського міністра енергетики Едуарда Ставицького поліція під час тругу знайшла і конфіскувала 42 кг. золота та коштовностей, а ще 4,8 мільйона доларів. І, увага, він накопичив таке багатство за всього рік і два місяці перебування на посаді міністра. Та якби народна революція не повалила корумпований режим Януковича, то, мабуть, він мав помножити ці мільйони, бо це стало б «звичкою» і для українського високого посадовця.

А чого дивуватися? Адже пан екс-міністр належав до кліки президента Віктора Януковича, якого народний гнів змів з арени історії. Бо шефа потрібно наслідувати. Не мав же злочинець Янукович розкішні дачі із золотими інтер'єрами, не мав власного звіринця з екзотичними тваринами? Не мав солідні рахунки у швейцарських банках, які зараз заблоковані? Тільки під його «теплим крилом» можна було заразитися спокусою «жовтого диявола», грабуючи бідний український народ.

Та Євромайдан змів грабіжників і не зміг пан екс-міністр дорівнятися багатством до своїх однодумців таких, як, наприклад, Дмитро Фірташ, один з найбільших українських магнатів, чи як мультимільярдер Ринат Ахметов, власник футбольного клубу «Шахтар» з Донецька.

Дмитро Фірташ, заарештований в Австрії за фінансові махінації, був випущений судом на волю під заставу в 125 мільйонів євро. «Сміховинна» сума, коли подумати, що він має мільярди!

Пригадався мені один з виступів у Верховній Раді відомого сучасного українського поета, народного депутата на той час, Бориса Олійника. Коли голова українського парламенту почав скаржитися на те, що у державній казні немає грошей на підвищення пенсій, поет-депутат порадив йому виглянути у вікно, за

БУВАЛЬЩИНА

Лікар і секуріст

Був оден лікар дуже гарної і побожної фамелії. Його батько був священиком і мав чотири сини. Оден був професор, другий священик, третій редактор, а четвертий лікар.

І одного дня приходить до лікаря секуріст невіруючий у бога із своєю жінкою, що мала родити дитину. Та у кабінеті лікаря побачив на стіні образ Пречистої Діви Марії з маленьким Ісусиком на руках.

Тоді каже лікареві, що його жінка прийшла у лікарню родити дитину. А як народить, то він не хоче, щоби його дитина виділа ідоли всілякі.

Лікар нічого йому не відповів на ці слова, лишень повів жінку у спеціальний салон. Залишив жінку у лікарні секуріст і пішов собі. Ледве жде, щоби жінка народила йому дитину.

І ось одного дня дзвонить йому лікар – приходьте, пане, до лікарні, ваша жінка вже має дитину.

Приходить секуріст і каже лікареві, що коли привів дружину, сказав, що не хоче, аби народжена дитина бачила усілякі портрети ідолів на стінах.

«Та бачу, пане лікар, що ви не послушали мене».

А лікар тоді відповідає йому: «Не журіться, що буде видіти ваша дитина усіляких ідолів, бо вона народилася сліпа. Не буде видіти ні ідолів, ні батька невіруючого, нічого не буде видіти на цім світі.»

Тоді каже секуріст з жалем лікареві:

«Пане лікарю, прошу вас дуже гарно, кладіть на стіни усі святі образи, скільки їх маєте, лиш би моя дитина виділа!»

Та лікар відповідає йому слідує:

«Лікарі мають лікувати людей, бо і сам Євангеліст Лука був лікарем. Але очі лікарі дати не годні, лише сам Ісус Христос дав тому хлопцеві, що родився сліпий, прошу, прочитайте Святе Письмо у Біблії: Євангеліст Іоан, глава 9, стих 6-7, головно уся глава І: 1-41...»

«Так що, аби було звісно нам, що аж не віруєш, абис не був противний, як був Тома, що не вірив, що Христос воскрес...»

Василь АЛЬБІЧУК
Верхня Рівна

яким стояли розкішні вілли. Ось де гроші для пенсіонерів – треба запитати власників, на які кошти вони їх побудували і чи сплатили чесно податки. Якщо не сплатили, то примусити сплатити, і тоді будуть гроші на підвищення пенсій.

І зараз, якщо добряче потрусити мільйонерів та мільярдерів, численних махінаторів і комбінаторів, котрі накопичили гроші нечесним способом, то це хоч би трішки полегшило фінансово-економічну кризу, що її переживає Україна.

Внаслідок загарбницької імперської політики Володимира Путіна Україна втратила Крим, зазнала морального уцербу та величезних економічних збитків. Московський «цар» не зважає на реакцію світового співтовариства, на норми і закони міжнародного права, на санкції з боку західних лідерів і держав. Непоправна несправедливість щодо України стала фактом. Та завдане лихо може прискорити наближення України до Європи, від якої відвернувся під впливом Москви президент-злочинець Віктор Янукович. Тільки інтеграція в європейські структури може гарантувати безпеку і майбутню територіальну цілісність держави. Тому сподіваємося, що на травневих виборах українці оберуть собі президента-патріота і що початкові слова національного гімну «Ще не вмерла Україна, ні слава, ні воля» стануть знаменними для українців звідусіль.

Михайло МИХАЙЛЮК

Мама – найдорожча особа, наймиліше слово, найщиріші почуття...

Мати дає життя, годує, пестить, повчає, виховує. Вона стереже день і ніч, щогодинки і щохвилинки своє дитятко. Любов матері до дитини безмежна і свята. Сонце зігріває землю, а мати душу.

Якось я прочитала зворушливі рядки про розмову між ненародженим іще дитятком і Богом:

– Господи, завтра ти одсилаєш мене на землю. Я такий маленький та безпомічний, як я буду там жити?

– Ангел чекатиме і піклуватиметься тобою.

– Але тут, у Раю, мені нічого не треба робити, лишень співати, усміхатися і радіти...

– Твій ангел співатиме для тебе і усміхатиметься тільки для тебе. Відчуватимеш всю любов ангелів і будеш щасливим.

– Але як же я зрозумію людей, коли я не знаю їхньої мови?

– Твій ангел промовлятиме тобі щонайсолодші та прекрасні слова, яких ти чув колись. Він матиме велику терпеливість із тобою і навчить тебе говорити.

– Що я робитиму, коли забажаю розмовляти знову із тобою?

– Ангел навчить тебе скласти руки і молитися.

– А хто буде берегти мене?

– Твій ангел захищатиме тебе.

«Рідна мати моя, ти ночей не доспала...»

– Але я скучатиму, що не побачу Тебе ніколи...

– Твій ангел розказуватиме завжди про Мене і навчить як треба повертатися до Мене. Але я буду поруч тебе щохвилини.

У ту мить Рай віддалювався ще більше і починалися чути людські голоси.

– Господи, Господи, скажи хоча ім'я мого ангела!

– МАМА!

Для кожної дитини мати найкраща й для кожної матері дитина єдина.

Нема матері, яка не бажає,

щоб дитина була здорова, розумна, ввічлива. Батьки закладають основу виховання дитини, над яким пізніше працюють учителі.

Правильне і тривале виховання робиться лишень особистим прикладом. Яким буде слово матері – лагідним, добрим, уважним, розумним, сердечним чи сварливим, злим – залежить і виховання у дітей почуття відповідальності.

Батько працює приблизно весь час, щоб забезпечити хліб на столі, а мати є та особа, яка не відривається від своїх діто-

чок. Діти відчувають цю глибоку любов і усвідомлюють зусилля батьків для їхнього виростання, а протягом часу душевний зв'язок міцніє.

Мама ... Образ щирої любові, чесноти, справедливості, невтомної праці. Ми виростили, а мамине ставлення не змінилося. Завжди поруч своїх дітей, переживає, уболює, радіє разом з ними.

Хоча ми вже стали дорослими людьми, ніхто і ніщо не може замінити маму. Голос матері заспокоює, слово матері підбадьорує, усмішка матері розвеселяє. Мама завжди зацікавлена почути щось нового, знає послухати, виправити, порадити...

Щоразу ставиться розуміюче до наших поступків як це робила весь час, хоча нам, буди дітьми, не було кожного разу це до вподоби. Цінні повчання матері, котрі вкоринилися у моєму серці, є те, що книга просвітлює розум людини, а наука полегшує життя людини.

Її сильне бажання – щоб Бог охоронив дітей від лукавих речей та просвітив ступати в житті справедливою дорогою.

Мати дає життя і аж до кінця власного життя не перестає дбати про долю своїх дітей. Щиро дякуємо Вам, дорога мамо, за беззастережну любов, турботу, допомогу.

Анка МАЙДАНЮК-ШТЮБІАНУ

НАША ГОРДИСТЬ ТА НАДІЯ

ДІАНА МАЙДАНЮК

Народилася та проживає в українському селі Рогожешти Ботошанського повіту. Восьмирічну школу закінчила в рідному селі і в селі Михайленах. Нині учениця технічного коледжу ім. Лацку-Воде у місті Серет – відділ філології української мови (12-ий клас).

У гімназії вивчала рідну мову із викладачкою Юлією Ватаманюк, а в лиці продовжує вивчати із викладачкою Антонетою Крайнічук. Із слів викладачки виходить, що Діана пильна учениця, яка кожного року (в 9-му та 11-му класах) була нагороджена першою премією за навчання.

Також вона надзвичайний «лідер» і успішно координує однокласниками, незалежно від ситуації. Ніколи не відмовляється зробити щось корисне, завжди старається виконати різні вимоги якнайкраще. У різних

подіях кожного разу перша.

Тендітна дівчина виокремлюється чарівною усмішкою, лагідним голосом і відданістю, з якою працює.

З української мови відзначається вже у лиці. У 10-му класі отримувє III-є місце на олімпіаді з української мови (повітовий етап), а в 11-му класі – II-є місце.

Участь у національних конкурсах приносить перші нагороди. Наприклад, конкурс «Разом у різноманітності» (розділ есе, 10-11 класи), конкурс «День рідної мови», (розділ есе, 10-ий клас).

Окрім конкурсів з української мови бувають ще інші події, на яких Діана гарно представляється. Наприклад, в 11-ому класі бере участь у конкурсі повітового рівня «Молоді обговорюють» та отримувє спеціальну премію.

На національному конкурсі «Культурний зв'язок між народами» отримувє диплом за роботу «Великодні звичаї у селі Рогожешти».

У 12-му класі на шкільній події «Доказуємо нашу ідентичність за допомогою гри, музики і танців» була оцінена дипломом «Найактивніша учениця».

Про себе Діана каже, що улюблені предмети – це українська та англійська мови, історія.

Твір із української літератури, який зворушив її, це «Катерина» Тараса Шевченка. А насамперед доля молодої дівчини, якій кохання, це благородне почуття, на жаль, принесло тільки страждання і смерть.

У вільний час любить читати і дивитися фільми.

Її мотто: « Природа нас уподібнює, а виховання відрізняє» (Конфуціус).

Анка ШТЮБІАНУ

Вірування українців-гуцулів у дні тижня

В давнину горяни для кожного дня тижня мали своє окремішнє призначення та вірування.

Понеділок

«Понегівнок», як кажуть гуцули, – це перша днина тижня. У понеділок добре починати будь-яку роботу, бо і Бог у цей день почав сотворювати світ. Не годиться сваритися або починати якусь бійку, бо так може тривати цілий тиждень.

Понеділок – чоловічого роду, Божий порятівник. Тому він може у будь-якій біді порятувати чоловіка чи жінку, лиш треба цю днину тримати, тобто говіти (постити) та молитися, просити Бога. Сьогодні у горах ще є багато людей старшого віку, що «держуть понегівнок, дуже строго дотримуються зарічливості. Борше у Великодну П'ятницю поскоромитися, ек у понегівнок. Якщо строго дотримують цю днину, тогди Бог допомагає».

Якщо людина захворіє у понеділок, звернутись до нього, то понеділок допоможе.

Як хтось упаде у напасть, то зарікатися на понеділок, щоб вийти з напасті.

У господарці, якщо станеться шкода з худобою, то добре «закликатиси» на понеділок, то вже не буде шкоди між маржиною.

Дівки і парубки тримають понеділок за долю.

Хто раз «заказавси» тримати понеділок, а Бог йому допоміг, то обов'язково тримати цей день безперервно.

Також, хто має страшні сні: муки, пожежі, страшні кари, кошмари, то повинен тримати понеділок і збудеться цих снів.

Вівторок

Вівторок є чоловіком, так само, як і понеділок, але не є зарічливим. У вівторок можна зачинати будь-яку роботу, але бути дуже уважним, бо у вівторок може попасти чоловік у неприємність або у напасть, Гуцул каже: «Не можна чисатиси і брититиси у вівторок, бо тот чоловік може пацити єкус напасть». Також у вівторок не, можна обрубувати нігті на пальцях та ногах, бо може статися якась напасть.

Сьогодні і молоде покоління деколи уважає, що вівторок – день напасті.

Середа

Середа – то вже жінка. Середа – побожний день. У середу недобре давати бідному скороми з хати, головню молока, бо корови скоріше висушать молоко.

Не можна у середу продавати яйця, бо курей забере половик. Все ж таки, хто продає яйця у сухий день чи у пості, то треба класти яйця на землю, аби їх брала із землі людина, котра купує, щоб курей не брав половик і щоб неслися нормально.

У середу недобре золити плаття, бо лихо золиться. Проте у середу добре в зимний період вирубувати пусті корчі на полі, на пасо-виську, бо ті вирубані корчі не будуть відроджуватися.

Середа – це середній день тижня і не годиться зачинати роботу на новому будинку, бо у тій хаті можуть статися різні неприємності в житті, як кажуть гуцулки: «буде середньо си жити».

Так само у середу не годиться садити садовину, а також щось засівати, бо урожай буде середній.

Четвер

Четвер – то чоловік. У четвер можна зачинати будь-яку роботу, головню нові будинки, а саме житлові. Гуцули кажуть, що після заходу сонця добре залишити всі роботи, бо вже настає свята п'ятниця. Одна чилідь каже, що треба просити Бога і тоді можна організувати вечорниці для прядіння.

П'ятниця

П'ятниця – то божий сухий день. У п'ятницю поститись.

У п'ятницю не годиться вибирати попіл із пічок, бо половик кури вбиває. Деякі жінки у п'ятницю не прядуть, бо можуть захворіти на руки.

Також у п'ятницю не можна прати, бо фортуна (буря) знищить городи.

У п'ятницю не можна давати скороми з хати бідному, бо корови скоро висушать молоко.

Дівки зарікаються на п'ятницю, що не будуть прати, щоб, як висловлюються горяни, «На зле місце не ступили».

На Галичині над Білим Черемошем в деяких селах святкували п'ятницю так, як неділю, бо в Святу П'ятницю Ісуса Христа карали і розп'яли на хресті. Тому в цей день не допущено співати, танцювати або творити інші набутки, забави.

Субота

У суботу жінки роблять порядок у хатах, а чоловіки надворі. Всі в суботу купаються. Горяни кажуть: «Не митиси і не чисатиси у суботу – це неспасенний гріх, бо нехарному, брудному християнину гріх лишеться на неділю».

У суботу не годиться класти фундамент нового будинку, бо то останній день тижня.

Цікаво кажуть гуцули: «Єкби хтось дев'ять суботий, одна за однов, не мивси, не бритивси, не чисавси і не переберавси у чисте шматє, то тому би си показував ек «тот – ізчезби».

Суботами добре примовляти коровам, котрі збавлені. Добре робити примівки проти стріли та інших наслань на маржину (худобу).

Неділя

Неділя у гуцулів – то Пречиста Діва - Марія Божа – урочистий день. Тому хто неділю не святкує, не йде до церкви – той має неспасенний гріх, бо за неділю нема покути ні на цім, ні на тім світі, так як нема покути за батька й маму.

В неділю заборонена робота, крім кутання худоби.

У неділю не годиться чоловікам брититися і ватру ставити у печі під час богослужіння в церквах. Також заборонено в неділю вихід на полонину із маржиною.

Якщо людина із серйозних причин не пішла до церкви, а залишилася дома, то під час богослужіння заборонено спати, бо це великий гріх. Також у неділю не можна жінці спати разом із чоловіком, бо уродяться діти каліки.

Юрій ЧИГА

ДЕЩО ПРО БУКОВИНСЬКІ МАРЦІШОРИ

Коротка історія

Наприкінці XIX-го століття батьки дарували дітям, хлопчикам та дівчаткам, ранком 1 березня до схід сонця шнурочок із вовни чи шовку, плетений в два кольори, до якого була прив'язана монетка-срібна чи золота.

Носили марцішори, прив'язані на руці чи на грудях. Марцішор сповіщав прибуття весни. Він був символом шnurка, якого тягла Баба Докія, коли, як каже легенда, піднімалася з вівцями в гори.

Кольори шnurка були білий-чорний, білий-сірий чи білий-червоний, залежно від зони.

З часом кольори шnurка стали білий та червоний. Ці два кольори означають день і ніч, зиму і весну, життя і смерть.

Кажуть, що той, хто носить марцішор, не буде хворий чи смутний, буде мати гроші і щастя в коханні. Носять марцішори до Бечкової неділі чи до Великодня, або до зацвітання дерев, коли прив'язують марцішор на розквітлу гілку.

На Буковині дівчата дарують хлопцям 1 березня марцішори, а 8 березня хлопці дають дівчатам різні подарунки.

Дівчата чіпляють марцішори хлопцям на груди, а хлопці ходять дуже горді.

Було багато таких трафунків, що парубок, який дістав марцішор від дівки, навіть одружувався з нею. Такі трафунки я добре знаю ще коли був студентом.

Одні із моїх колег так і одружилися.

Учні дарували і дарують пердкадрам марцішори. Коли я викладав в школі села Пергівці, на 1 березня ходив, як генерал!

Тоді дівчата «фабрикували», марцішори самі, а нині всі купують! Давні марцішори були кругленькі, чи квадратіві, в два кольори (білий та червоний). Дівчата були такі «сцєціалістки», що «писали» ім'я хлопця, чи парубка.

Висилаю вам фото марцішорів, яких я одержав від моїх учениць тому сорок років.

Коля КУРИЛЮК

Проблеми університетської молоді

Теперішні молоді генерації стурбовані сучасним світом. Їм загрожує непевна майбутність з постійними і незрозумілими, часто брехливими теоріями.

Збентежені, вони стають жервою демагогів, безсовісних агітаторів, включно в Румунії.

Студенти через пресу і телебачення розуміють, що політика часто хибна. Тому багато наших талановитих студентів збагнули, що підготовка, яку вони отримують, не оцінена належно. Тому вони почали шукати краще життя в західних країнах.

Хто відповідальний за провал в освіті? Тепер у більшості університетів ще дуже мало дбають, щоб педагогічний персонал був моральний і мав добру підготовку.

Колись греки вважали, що хто вчить молодь, той займає найбільш відповідальну позицію в державі. Але наші викладачі від початкових шкіл до університету переживають великі матеріальні труднощі.

В них заробітна платня дуже низька і ясно, що виховувати молодь на високому рівні в них нема вже охоти.

Цікаво, що майбутні історики скажуть про нашу добу? Що скажуть про її молодь?

Алекс КОРНИЩАН,
студент

Де проживають задунайські українці (V)

Мінері (Кишла). Село Кишла, перейменоване за минулого режиму на Мінері (шахтарі), розташоване по шосейній дорозі Тульча-Мачін-Бреїла, біля озера Кишла, утвореного розливами Дунаю. Від Кишли до Тульчі – шість км. Село належить до громади Сомова. Має воно і присілок Кишліца (20 хат). В Кишлі живуть румуни й українці.

Назва села походить від турецького слова, що означає кошара для овець, яку мав тут багатий турок Гусейн Ефенді.

Зі спогадів старожилів дізнаємось, що під час турецького панування на цих місцях осіло небагато турків і румунів. Після 1877 року турки виїхали з села, куди прибули румуни та українці.

В 1896 році в Кишлі було 114 сімей (557 чоловік); 74 сім'ї (370 чоловік) румунів, 16 сімей (69 чоловік) українців, 12 сімей (66 чоловік) турків-татарів. 10 сімей (45 чоловік) болгарів. 3 греки і 4 євреї.

За переписом 1992 року населення села налічує 1512 чоловік, з яких приблизно 150 українці.

Мешканці села займаються землеробством, скотарством, рибальством, а також працюють робітниками в Тульчі.

Сомова. Село розташоване в північній частині повіту на відстані 12 км від міста Тульча. Поблизу села є озеро Сомова. Шосейна національна дорога Нр. 22 перетинає село, зв'язуючи його з містами Тульча, Ісакча, Галаць і Мачін.

Село розташоване на чотирьох горбах, розділене надвоє широкою долиною, де пролягає шосейна дорога.

За спогадами старожилів село засновано в 1799 році. Зараз в ньому живуть румуни і українці.

В 1904 році в Сомові жило 1177 чоловік з яких: 108 румунів, 102 українці, 33 болгарів, 19 циганів, 1 грек, 4 гагауци. Населення села в 1992 році становило 2303 чоловік.

Назва села походить (за одними) від турецького Somovns, що означає «добрий хліб», а за іншими воно дістало назву від слова «самовар», якого знайшли на горі на заході села; інші гадають, що назва походить від риби сом, якої водиться досить багато в озері і навколишніх плавнях.

Мешканці села займалися і займаються землеробством, скотарством і рибальством.

В селі школу засновано в 1880 році, а примарію збудовано в 1884 році.

Серед села на горбі височіє велична церква «Святі Владики», заснована в 1880 році.

Багато років у селі Сомові не існувало церкви. З часом християни одержали фірман від Оттоманської Порти і збудувати церкву, яка проіснувала багато років. Нинішня церква будувалась в 1873-1883 роках майстром Анастасом під наглядом священника Георге Чорби. В 1883 році нова церква була освячена протопопом Рашкану.

Паркеш. Село належить до Сомови і знаходиться на відстані 16 км від Тульчі, на правому березі протоки Сомова.

Село засноване на початку XIX століття румунами та українцями, прибувшими з Бессарабії.

В 1896 році в селі було 144 сім'ї (374 чоловік), з яких 298 румунів, 11 болгарів, 236 українців, 9 греків, 10 євреїв. В 1993 році тут було 809 чоловік, з яких значне число українців.

Школа була збудована в 1899 році, а церква в 1898 році. Вона має храм Святих Апостолів.

Населення села займалося і займається землеробством, скотарством і рибальством. Рибальством здебільше займаються українці.

Пошта. Село розташоване на півночі повіту на відстані 19 км від міста Тульчі.

Рельєф села горбистий, через нього протікає річка Телиця.

Назва Пошта походить від того, що через село проходила дорога, яка зв'язувала Цариград з північним сходом Дунаю. Тут була станція, де мінялися коні між Ісакчею і Бабадагом.

За зазначенням священника Д. Нікоари з 1967 р., який говорячи з старожилими села, дійшов до висновку, що село засновано ще до 1877 року. Він вказує і на те, що тут до тих пір існували турецькі поселення. Це підтверджує існування на сході села турецького кладовища, з якого було взято камінь і побудовано нову церкву. Він каже, що село зросло після

війни за незалежність з 1877-1878 роках. Сюди прибули українці з Бессарабії і з слобід Дельти Дунаю: Леті, Старої Кілії та ін. Починаючи з 1888 року, румунська держава привозить сюди румунських колоністів з Молдови. Тут були старі ліси, яких вирубали і викорчували для родючої землі.

Грігоре Дінеску в 1896 році зазначає, що тут проживало 74 сімей (356 чоловік), з яких 61 румун, 270 українців, 23 болгарів.

На початку XX століття Пошта мала 472 жителів, з яких 325 були українці, 145 румуни і 2 болгарів. До 1925 року Пошта належала до Телиці. У 1925 році село відокремилось від Телиці. В 1925 році Пошта налічує 1072 жителів, з яких 593 українці, 469 румунів і 10 болгарів. В 1967 році в Пошті проживало 360 сімей (1100 чоловік)

За переписом 1992 року Пошта налічує 686 жителів, з яких більше половини українці, а решта румуни. Тепер Пошта має 338 мешканців, з яких понад 260 українці.

Між світовими війнами в Пошті діяли водяний млин і вітряк, які належали Мирону Карпу.

Перша церква в Пошті була збудована в 1892 році. Мабуть, до тих пір віруючі ходили до церкви в монастир Чілік Деро, який знаходиться на відстані 3 кілометрів від села. В 1898 році збудована перша школа з 5 класними залами. В 50-тих роках минулого століття українську мову викладали учитель Михайло Гостюк та інші. В 1994 році в школі було 53 учні.

В 1939 році в Пошті засновано дім культури.

Мешканці села займалися і займаються землеробством і скотарством.

Телиця. Село – розташоване на півночі Тульчанського повіту, на відстані 26 км від міста Тульчі.

В турецьких документах на власність (тарири) виданих під час оттоманського володіння в Добруджі, Телиця появляється під назвою Degirmen-dere. Деджіремен-дере = Долина млинів, від degirmen = млин, dere = долина. На австрійській карті з 1790 року село зазначено під назвою Teliza.

Село засноване на старій місцевості з скитом, який в середині XVIII століття був спустошений епідемією чуми. Населення у цілому подалося в ліс. На їх місце після кількох десятиліть прибули українські козаки. Село засновано десь в другій половині XVIII століття. Слобода розташована на трьох пагорбах: Драгайка, Паочело, Віток. Коли

заснувалось село, тут існували ліси. Згодом їх вирубали, викорчували для родючої землі. В селі тече річка Телиця.

В 1878 році Телиця стає комунією з селами Пошта, Саріка Телицяна і монастирем Чілік-Дере.

В перші роки XX століття з приналежними їй селами займала площу в 20952 гектарів, з яких 730 гектарів для населених пунктів і 12680 гектарів, що належали селянам.

Населення села в той час становило 677 жителів, з яких 597 українців, а решта румуни і болгарів. Пошта мала 472 жителів, з яких 395 українці, решта румуни і болгарів; Саріка Телицяна – 113 жителів, з яких 98 українців, а решта румуни; монастир Чілік – Деро – 95 жителів, з яких 82 українці і 13 румунів. Школа діяла до 1925 року при церкві, потім збудували будинок з трьома класними залами. В документах зазначено, що тут працювали учителі Дмитро Гушату, Арістіца Міронов, Іон Матеєску, Хрісту Ріверяну, Елена Попеску.

В 1924 році при школі існував культурний гурток, яким керував Іван Попович. В 50-тих роках минулого століття українську мову в Телиці викладали учителі Марія і Драгош Джуранюк.

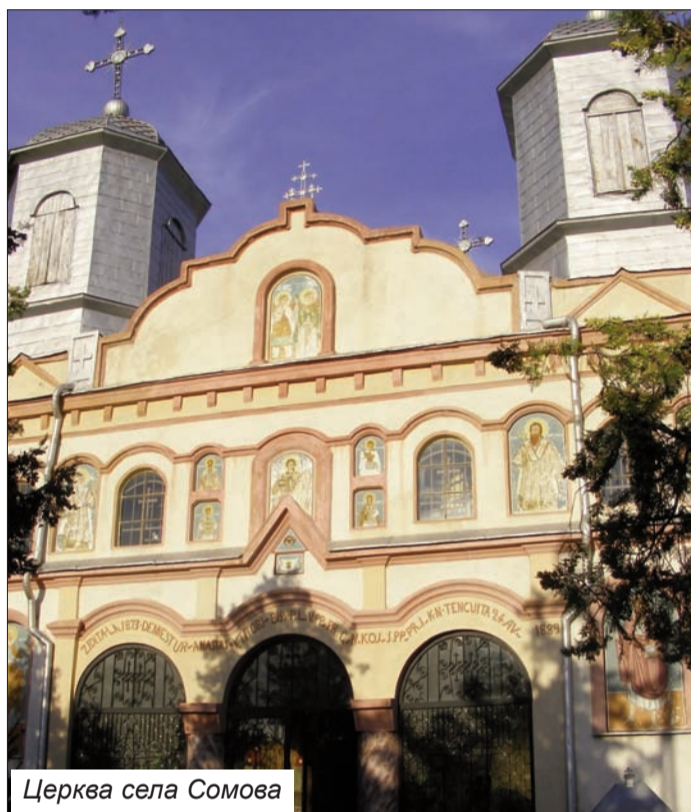
В 1939 році в Телиці з приналежними їй селами було 2184 жителів, з яких 1968 українців, а решта румуни і болгарів. В 1967 році в слободі проживало 350 українських сімей і 10 румунських, всього 1200 чоловік.

За переписом 1992 року тут живуть 720 чоловік, з яких 590 українці, а решта румуни. Між світовими війнами в Телиці працювали водяні млини Григорія Іванова, Андрія Ріцька (мій рідний дід), Івана Аксенте, А.Георге і бондарська майстерня Василя Душо.

В кінці XIX століття в цій слободі існувала дерев'яна церква. Цій церкві в 1887 році добудували вежу, на якій поставили хрест, а під хрестом турецький півмісяць.

Невідомо точно, коли збудована ця церква, але за інформаціями старожилів, зібраними в 1967 році священником села, можемо сказати, що вона була збудована десь на початку XIX-ого століття; 26 березня 1899 року ця церква згоріла.

Церква Різдва Богородиці в селі Телиця є справжньою перлиною українського церковного будівництва в Добруджі. Розташована на високому пагорбі в центрі села, вона домінує над ним своїми високими банями.

Церква села Сомова

ДІТЯЧІ СТОРІНКИ

І сняться часто зорі голубі і мама на порозі біля хати. За все, що маю, МАМО, дякую Тобі. За все, що маю і що буду мати!!!

Ярослава Путена

Мамине свято

Чому так багато
Довкола тепла?
Це мамине свято
Весна принесла.
Ідуть телеграми,
Вітають зі святом,
Бо друзів у мами
Багато-багато.

І. Савицька

Матінці

Матінко моя єдина!
Ти ж для мене цілий світ!
І хоч я мала дитина,
Хоч мені лиш кілька літ,
Та тебе, матусю мила,
Я кохаю над життя
І бажаю: будь щаслива,
Наче квітка весняна!

М. Пономаренко

Якщо говорити між нами...

Якщо говорити між нами,
То все починається з мами.
І казочка перша у світі,
І сонячна подорож в літо.
Найперші легенькі сніжинки
І сяюче диво – ялинка.
Від мами – і літери,
Й слово,
І зроблена разом обнова...
Якщо говорити між нами,
То все починається з мами.

В. Гринько

Мама

Ще в колисці немовля
Слово «мама» вимовля.
Найдорожче в світі слово
Так звучить у рідній мові:
Мати,
Матінка,
Матуся,
Мама,
Мамонька,
Мамуся!
Називаю тебе я,
Рідна ненечко моя!

К. Перелісна

Гарне слово

Мама! Мама – гарне слово!
Тільки скажеш – все готово!
– Мамо, кашки! – кашка є.
– Мамо, чаю! – вже наллє.
– Мамо, спати! – вже
роздітий,
І у ліжку, і укритий.
– Мамо, ніжку зав'яжи!
– Мамо, казку розкажи!
Мама! Мама! Гарне слово.
Тільки скажеш – все готово!

В. Зінченко

Бабусині казки

У бабусі руки вмілі,
А казки чудові, милі.
Миготять в повітрі спиці,
За клубочком скаче киця.
А нитки все в'ються,
в'ються,
А казки рікою ллються...
Ляжу в ліжку, та не
спиться –
Нову казку в'яжуть спиці.

Мудра дівчина

Приносить чоловік до пана ту кашу, віддає та й каже:

– Так і так дочка казала.

Пан дивився, дивився на ту кашу та взяв і віддав її собакам. Потім десь знайшов стеблинку льону, дає чоловікові й каже:

– Неси твоїй дочці цей льон, та нехай вона його вимочить, висушить, поб'є, попряде й витче сто локіт полотна. А не зробить, то буде лихо.

Іде додому той чоловік і знов плаче. Зустрічає його дочка й каже:

– Чого ви, тату, плачете?

– Та бач же чого! Ось пан дав тобі стеблинку льону, та щоб ти його вимочила, висушила, пом'яла, спряла і виткала сто локіт полотна.

Маруся взяла ніж, пішла й вирізала найтоншу гілочку з дерева, дала батькові та й каже:

– Несіть до пана, нехай пан із цього дерева зробить мені гребінь, гребінку й днище, щоб було на чому прясти цей льон.

Приносить чоловік панові ту гілочку й каже, що дочка загадала з неї зробити. Пан дививсь, дививсь, узяв та й покинув ту гілочку, а на думці собі: «Цю одуриш! Мабуть, вона не з таких, щоб одурити»... Потім думав, думав та й каже чоловікові:

– Піди та скажи своїй дочці: нехай вона прийде до мене в гості, та так, щоб ні йшла, ні йхала; ні боса, ні вбута; ні з гостинцем, ні без гостинця. А як вона цього не зробить, то буде лихо!

Іде знов батько, плачучи, додому. Прийшов та й каже дочці:

– Ну що, дочко, будемо робити? Пан загадав так і так.

І розказав їй усе. Маруся каже:

– Не журіться, тату, – все буде гаразд. Підіть купіть мені живого зайця.

Пішов батько, купив живого зайця. А Маруся одну ногу вбула в драний черевик, а друга боса. Тоді піймала горобця, взяла ґринджоли, запрягла в них цапа. От узяла зайця під руку, горобця в руку, одну ногу поставила в санчата, а другою по шляху ступає – одну ногу цап везе, а другою йде. Приходить отак до пана в двір, а пан як побачив, що вона так іде, та й каже своїм слугам:

– Прицькуйте її собаками!

Ті як прицькували її собаками, а вона й випустила їм зайця. Собаки погнались за зайцем, а її покинули. Вона тоді прийшла до пана в світлицю, поздоровкалась та й каже:

– Ось вам, пане, гостинець. – Та й дає йому горобця. Пан тільки хотів його взяти, а він – пурх та й вилетів у відчинене вікно!

А на той час приходять двоє до пана судитися. От пан вийшов на рундук та й питає:

– Чого вам, люди добрі?

– Та от чого, пане: ночували ми обидва на полі, а як уранці повставали, то побачили, що моя кобила привела лоша, – один каже.

А другий чоловік каже:

– Ні, брехня, – моя! Розсудіть нас, пане! От пан думав, думав та й каже:

– Приведіть сюди лоша й коней: до якої лоша побіжить, – та й привела.

От привели, поставили запряжені коні, а лоша пустили. А вони, ті два хазяїни, так засмикали те лоша, кожен до себе тягаючи, що воно вже не знає, куди йому бігти, – взяло та й побігло геть. Ну, ніхто не знає, що тут робити, як розсудити. А Маруся каже: – Ви лоша прив'яжіть, а матерів повипрягайте та й пустіть – котра побіжить до лошати, то та й привела.

Зараз так і зробили. Пустили їх – так одна й побігла до лошати, а друга стоїть.

Тоді пан побачив, що нічого з дівчиною не поробить, і відпустив її.

(кінець)

«Я так люблю дітей, що й не надивився б на цей відбиток ангела».

Т. Шевченко

І ДОСІ СНИТЬСЯ: ПІД ГОРОЮ

І досі сниться: під горою
Меж вербами та над водою
Біленька хаточка. Сидить
Неначе й досі сивий дід
Коло хатиночки і бавить
Хорошеє та кучеряве
Своє маленькеє внуча.
І досі сниться, вийшла з хати
Веселая, сміючись, мати,
Цілує діда і дитя
Аж тричі весело цілує,
Прийма на руки, і годує,
І спать несе. А дід сидить
І усміхається, і стиха
Промовить нишком: – Де ж те лихо?
Печалі тії, вороги?
І нищечком старий читає,
Перехрестившись, Отче наш.
Крізь верби сонечко сяє
І тихо гасне. День погас
І все почило. Сивий в хату
Й собі пішов опочивати.

Орієнтовно: січень – квітень 1850 р.,
Оренбург.

ОЙ МАЮ, МАЮ Я ОЧЕНЯТА

Ой маю, маю я оченята,
Нікого, матінко, та оглядати,
Нікого, серденько, та оглядати!

Ой маю, маю і рученята...
Нікого, матінко, та обнімати,
Нікого, серденько, та обнімати!

Ой маю, маю і ноженята,
Та ні з ким, матінко, потанцювати,
Та ні з ким, серденько, потанцювати!

10 червня 1859 р., Пирятин

ОЙ СТРИЧЕЧКА ДО СТРИЧЕЧКИ

Ой стрічечка до стрічечки
Мережаю три ніченьки,
Мережаю, вишиваю,
У неділю погуляю.

Ой плахотка-червчаточка,
Дивуйтеся, дівчаточка,
Дивуйтеся, парубки,
Запорозькі козаки.

Ой дивуйтеся, лицяйтеся,
А з іншими вінчайтеся.
Подавані рушники...
Отаке-то козаки!

кінець червня – грудень 1847 р.,
Орська фортеця

Не так тії вороги

Слова Тараса ШЕВЧЕНКА

Музика Юрія ПАРАЩИНЦЯ

Andante

Не так ті - і во - ро - ги, як доб - рі - і лю - ди - І ок - ра - дуть
жал - ку - ю - чи, Пла - чу - чи о - су - дять, І попро - сять те - бе в ха - ту.
І бу - дуть ві - та - ти, І пи - тать те - бе про те - бе, Щоб по - тім смі -
я - тись, Щоб з те - бе смі - я - тись, Щоб те - бе до - би - ти...
Без во - ро - гів мож - на в сві - ті Як - не - будь про - жи - ти. А ці доб - рі
лю - де Най - дуть те - бе всю - ди, І на тім сві - ті, доб - ря - ги,
Те - бе не за - бу - дуть.

Не так тії вороги,
Як добрії люди -
І окрадуть жалкуючи,
Плачучи осудять,
І попросять тебе в хату.
І будуть вітати,
І питать тебе про тебе,
Щоб потім сміятись,

Щоб з тебе сміятись,
Щоб тебе добити...
Без ворогів можна в світі
Як-небудь прожити.
А ці добрі люде
Найдуть тебе всюди,
І на тім світі, добряги,
Тебе не забудуть.

Народні пословиці

*
Аби були побрязкачі,
То будуть і послухачі.
*
Аби мені місяць світив, а зорі
я й кулаком достану.
*
Або ти, тату, йди по дрова,
А я буду дома,
Або ж я буду дома,
А ти йди по дрова.
*
Брехнею увесь світ пройдеши
– та назад не вернешся.
*
Гості першого дня – золото;
Другого – срібло;
А третього – мідь,
Хоч додому їдь!
*
Застав дурного Богу молитися,
то він і лоб проб'є.
*
З брехні не мруть –
Та віри більш не ймуть.
*
З дужим – не борись,
А з багатим – не судись.

*
Кому, кому, а куцо́му буде!
*
Казав пан:
Кожух дам –
Та й слово його тепле.
*
Ледачому животові – і пироги
вадять.
*
Не вір,
То зеір:
Хоч не вкусь – то злякає.

Приказки з Шевченкового Букваря

У КОХАНКИ

Пішов Зипко до коханки –
Мав сто кілограмів.
Не задушить своїм тілом
Таку ніжну даму?

Як любився вони палко,
Зипко дамі шепнув:
– Не занадто, моя любко,
Я на тебе гепнувсь?

Пригорнулася до нього
Гаряче і липко:
– А ти що, прийшов до мене
Важитися, Зипку?

ЖУСЬ І ПРУСЬ

Я бажав би мати жінку
Розумну і файну.
Перед ніким не скриваю
Мрю цю і тайну.

– А ти яку тепер маєш,
Міг би описати?
Щоби міг я моїй жінці
Про це розказати?

– Коли в неї закохався,
Ніч була глибока.
І тому я не замітив:
Дівка косоока!

Як іде вона подвір'ям,
На ліву кульгає.
До того ж глуха і вперта –
Пари їй немає.

Ще й лихий у неї голос,
Наче буря віє.
Як завис, тікай з хати –
Прусю, розумієш?

– Не оглух ще, розумію,
То нещастя, брате.
Я таку би жінку вигнав
Геть з своєї хати.

– Вижену її, неборе,
Бо скільки сваритись?
Краще вже бурлакувати,
Ніж з такою жити...

ПОХВАЛИВСЯ

– Моя жінка, мов той ангел,
І тому щасливий я.
Та хотів би дуже знати –
Виглядає як твоя?

– Е-ге-ге, моя супруга
То є дуже рідкий сорт.
Зразу була, наче зірка,
А тепер, як справжній чорт!

Михайло ВОЛОЩУК

У любові – щастя

Задумала баба Настя
Діда проучити.
Хіба в грошах, кажуть, щастя,
Як з нелюбом жити?

Вік свій з ним я вкоротила,
Приязні немає.
Дошкуляє його трясця,
Як спиртне вживає.

Так привик він до сивухи,
Не мож ради дати.
По селу пішли вже слухи –
Біляк хоче взяти.

Воно й треба дожитися –
Здоров'я псувати.
Так до ручки допитися,
Сміх з себе пускати.

От рішила баба Настя
Діда лікувати.
Мабуть, буде тепер щастя
В хаті панувати.

Пішла в гори до ворожки,
Наварила зілля.
Посиділа в неї трошки,
Згадала весілля.

– Буду вік тебе любити,
Клявся їй коханий.
На руках весь час носити,
Я – козак всезнаний.

Та не склалось, як казалось,
Життя все пропало.
Скільки віку ще осталося,
Ой, на жаль, вже мало!

Хоч би трішки ще прожити,
Скільки Богом дано.
Із спиртним вже не дружити,
На той світ – ще рано.

От і вилікуєм діда,
Зілля це pomoже.
Як говорить кума Ліда,
Не дають негоже.

Вже приїхала додому,
Дід, як завжди, в сплячці.
Ліг в стодолі на солому
Та й марить в гарячці.

Взяла його, розбудила,
Глянь в лице – вже плями.
Зіллячком його скропила,
Щоб прийшов до тями.

Довго курси дід проходить,
Поки став на ноги.

Ніхто з друзів не заходив
Оббивать пороги.

Хата стала світлішою,
Апетит з'явився.
Ой, радіє баба Настя,
Світ розвеселився.

Дід жартує вже, регоче,
Жінку обнімає.
– На курорт поїдем в Сочі,
Бо життя триває!

Ой, яка ж то в мене Настя –
Жіночка добренька,
У любові, мила, щастя,
Бачу я, рідненька.

Годі уже скніти

На весіллі кум до кума
Стиха щось шепоче:
– Слухай, друже, скажи правду,
Чого світ регоче?
Невже з наших демократів,
Палких патріотів?
Може хочуть з нас зробити
Дурнів, ідіотів?
Ой, не вийде так вчинити,
Ми – народ тямущий.
Якщо правду говорити,

Забгато п'ющий.
Певно й тому можновладці
Роблять все з похмілля.
Припинити треба, братці,
Над нами свавілля.
Та й за розум пора братись,
Про Україну дбати.
Доки будуть з нас сміятись,
Довго реготати?
– Що з тобою сталось, куме? –
Той відповідає.
Чого лізеш в політику,
Бач, дощ накрапає.
Давай вип'ємо, закусим,
Підем танцювати.
Он кума вже зачекалась,
Почала дрімати.
А все те, що ти говориш,
Цілком справедливо.
Бо народ для можновладців,
Як зерно на мливі.
Тож прозріти варто люду,
Годі уже скніти!
Не шукати в житті блуду,
А життю радіти.

Йосип ПАЛЯТИНСЬКИЙ,
член Української Асоціації
письменників Західного
регіону, лауреат
літературно-мистецької
премії ім. Марка Черемшини,
м. Кіцмань, Чернівецька обл.

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОЮ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Радун Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România